Over de Rooie

Nieuwsbrief over een Hazerswoudse Wip molen uit 1639

Inmiddels in de werkplaats bij Verbij

Wie over de Gemeneweg langs de molen wandelt of rijdt, zou kunnen denken dat er helemaal niets gebeurt. De 'Rooie Wip' staat er wat incompleet bij. De wieken staan stil en de molenaars zijn ook inactief. Toch wordt er wel degelijk gewerkt aan het groot onderhoud.
Om dat te zien nemen we u in deze nieuwsbrief mee naar de werkplaats van molenbouwer Verbij in Hoogmade. Daar worden met uitzonderlijk vakmanschap de onderdelen nagemaakt die moeten worden vervangen.

Lucifers

Als u oud genoeg bent om de tijd van vroeger te hebben meegemaakt, dan herinnert u zich vast nog wel dat verwoede knutselaars als tijdverdrijf thuis een molen in elkaar plakten van gebruikte lucifers. Daar moest ik aan denken toen we de enorme werkplaats in liepen.

Het hout bij Verbij is natuurlijk vele malen groter en dikker maar met een zwarte kop zouden het superlucifers kunnen zijn. En de molenmakers waren er mee bezig alsof ze het voor hun plezier doen. Bij navraag bleek dat ook zo. Ze hebben geen tik van de molen gehad maar zijn wel met passie aan het werk om het oude ambacht uit te voeren. Mooi om te zien!

Bilinga

Een verschil met vroeger is dat de onderdelen nu van bilinga hout worden gemaakt. Deze bomen groeien in tropisch West-Afrika en bereiken een hoogte van 40 tot 50 meter en een diameter van 0,6 tot wel 1,5 meter. Bilinga hout is herkenbaar aan de geel tot oranjegele kleur. Het is enorm hard maar kan, mits het niet te droog is, toch machinaal goed worden bewerkt.

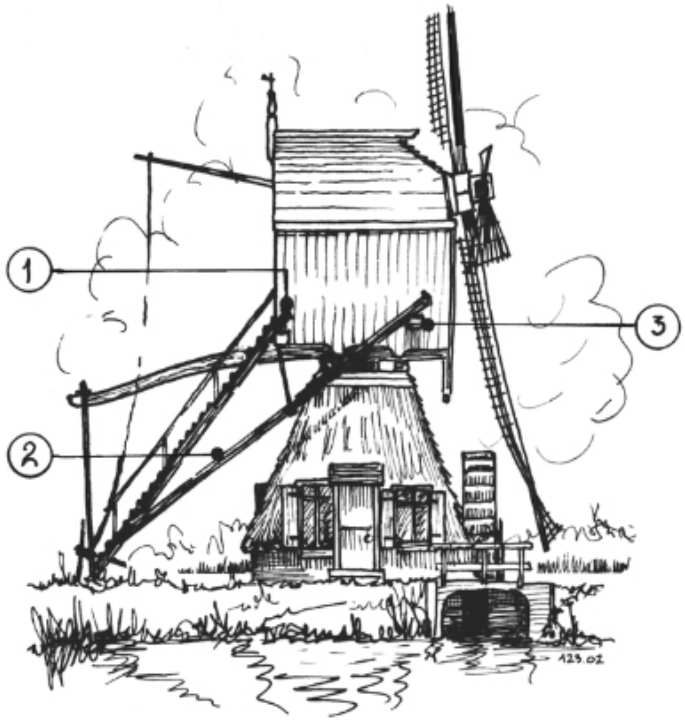
Bescherming

Aan de kopse kanten wordt de invloed van vocht verhinderd door het aanbrengen van gelakte afdekkingen. Traditiegetrouw worden die ingekerfd met de initialen van de molen. Op de foto is dat nog net te zien: RW. De deksels zijn genummerd en passen precies.

Lange schoren

De lange schoren zijn echt heel lang zoals u ziet! Hier liggen ze te wachten op de dag dat alle onderdelen naar de molen worden getransporteerd en de montage kan beginnen. U zult het zien.

Uit het cursusboek
Niet iedereen is vertrouwd met de onderdelen van een molen en waar die zitten. Omdat een plaatje meer zegt dan duizend woorden, lenen we even een fraaie tekening uit de cursus voor vrijwillige molenaars.

Trap
Nummertje 1 wijst de bovenkant van de trap aan. Deze vormt de basis voor de staart van de molen. De ribbels op de tekening geven de traptreden weer. Aan de rechterkant is een leuning. Dat is maar goed ook, want de hele staart van de molen wiebelt als je er op loopt. Je moet dus geen hoogtevrees hebben, zoals ik.

Bart Dooren van Verbij vertelde dat de treden op de trap op een nieuwe manier worden gemaakt, zodanig gemonteerd dat het regenwater vrij naar beneden kan stromen. Hierdoor wordt houtrot zo veel mogelijk voorkomen.

Korte schoren
De trap rust op de zogeheten korte schoren. Zware balken zoals u kunt zien op de grote foto, waar aan de trap wordt gewerkt. De trap is aan de bovenzijde breder dan aan de onderkant.

Lange schoren
De lange schoren, op de tekening aangegeven met nummer 2, verbinden de onderkant van de staart met de zgn. spruitbalk die aan weerszijden uit het bovenhuis steekt. Zie nummer 3.

Op de wind zetten
Kenmerkend voor een wipmolen is dat het bovenhuis, met wieken er aan, horizontaal kan draaien zodat de molenaar de molen 'op de wind' kan zetten. De constructie met korte en lange schoren voorkomt dat het bovenhuis ook verticaal kan gaan bewegen. De wind laat de wieken draaien en de druk die daarbij ontstaat, wordt opgevangen door de schoren. Zo slim waren ze al in de 17de eeuw.

Precisiewerk
Hoe groot de houten delen ook zijn, het op maat maken is precisiewerk. In de werkplaats worden alle onderdelen in een proefopstelling getest om er zeker van te zijn dat ze later, op de molen, goed in elkaar passen.

Planning
Door de coronaperikelen zijn de werkzaamheden wat later gestart, maar bij Verbij denkt men het houtwerk voor de bouwvak gereed te hebben.
We houden u op de hoogte.

Het benodigde geld is al bijna binnen

Met het groot onderhoud is een bedrag gemoeid van bijna 123.000 euro. Dit geld komt van diverse bronnen: de Provincie Zuid-Holland, Vereniging De Hollandsche Molen, Van Toorn Scholten Stichting, Prins Bernhard Cultuurfonds en eigen middelen van Stichting Molen de 'Rooie Wip'.

De begroting heeft nog een bescheiden sluitpost die hopelijk kan worden voldaan door bijdragen van particulieren en bedrijven die de molen een warm hart toedragen. Elk bedrag is welkom!

Fiscaal aftrekbaar
Stichting Molen de 'Rooie Wip' is erkend als ANBI goed doel, wat betekent dat uw bijdrage in aanmerking komt voor fiscale aftrek. Voor meer info kijk op onze website www.rooiewip.nl

Het Molenfonds is op haar website een actie voor de 'Rooie Wip' gestart. Als het streefbedrag van 5.000 euro wordt behaald, zal het Prins Bernhardfonds dit bedrag verdubbelen!

Voor meer informatie bezoek de website: https://molenfonds.nl/campaigns/nieuwe-staart-en-trap-voor-de-rooie-wip/

Molen de 'Rooie Wip' is gesitueerd langs de Gemeneweg in Hazerswoude, gemeente Alphen aan den Rijn.
Deze gratis nieuwsbrief van Stichting Molen de 'Rooie Wip' is bestemd voor vrienden, donateurs, betrokken bedrijven, overheden en andere geinteresseerden.
Geen reclame. Privacy garantie: uw e-mail adres wordt nergens anders voor gebruikt.
Aanmelden of opzeggen: stuur een e-mail aan gejusvd@xs4all.nl. Meer informatie: www.rooiewip.nl

Stuur deze nieuwsbrief gerust door aan bekenden met interesse in molens. Hartelijk dank!

De foto's zijn gemaakt door Bart Dooren, Michel Duiker en redacteur Gejus van Diggele.